

door Norbert HOSTYN

DE TOERISTISCHE INFRASTRUCTUUR

Het toeristisch clientèle te Oostende was na 1918 niet meer gelijk aan dat van voor 1914.

Voor 1914 : de "upper-class" uit heel Europa, met toch wel een zwaar accent op midden en oost-Europa : de Duitse landen, de Balkan, Rusland. Denken we in dat verband maar even terug aan STRACKÉ met zijn Duitse en Bulgaarse connecties (1).

Na 1918 : Engels oorlogstoerisme en verder vooral het groeiende fenomeen van het "betaald verlof", alsook de accentverschuiving van curatief naar recreatief verlof aan zee. Kortom, een publiek dat niet direct de behoefte had aan de toeristische infrastructuur van voor de oorlog, met ondermeer de legendarische "palaces" (2), de glitter van een Kursaal. Uiteraard gebeurde die verandering niet bruusk : oudere generaties hielden nog lang aan oude gewoonten vast.

Maar die evolutie, die feiten, hebben de verantwoordelijken te Oostende zonder twijfel te laat ingezien ("het komt wel allemaal weer goed") en wanneer ze tenslotte het tij trachtten te keren opteerden ze voor oplossingen die niet 100 % gelukkig waren (3).

Van officiële zijde waren er vooral twee verwezenlijkingen : de bouw van het Thermaecomplex (zwembad, kuurinstelling en hotel) op en achter de Koninklijke Galerijen. Meteen hielp men een prachtig stuk Belle-Epoque-architectuur in de vernieling.

Een financiële slokop bij de constructie, was de "Therm" nadien ook steeds goed voor pecuniaire katers en evenredige deining op het lokale politieke vlak. Tot men er in de jaren 85/86 de moed toe had er definitief komaf mee te maken.

Nu de Thermen, mits grondige aanpassingen door de privé "gerund" wordt is ze om het met een cliché te zeggen "een parel aan de kroon van de Koningin der badsteden". De kuurfunctie is echter weggefallen.

We komen verder nog op de Thermae terug.

En, positiever, was de aanleg van een ondergrondse badinstelling aan het weststrand tussen IJzerstraat en Parijsstraat. Pas in..... 1935 ! Badkabines, douches, verkleedhokjes, etc. Daardoor verdween de pittoreske maar in de grond weinig hygienische toestand met rollende badkarren getrokken door paarden (paardevijgen !) van het strand. Schilderachtig was het wel, maar het hele gedoe beantwoordde niet meer aan de normen van de badcultuur uit de twinties en thirties (4).

URBANISATIEPLANNEN ANNO 1937

Het hele interbellum door vinden we in de Gemeenteraadsverslagen, maar ook in de locale pers, echo's van voorstellen voor het verder, modern uitbouwen van Oostende.

In 1937 schilderde René HANSOUL in opdracht van het Stadsbestuur een totaalindruk van de stad in vogelvlucht rekening houdend met de nieuwe plannen en ideeën voor de verdere uitbouw van het oude stadsgedeelte.

Wij reproduceren zijn werkstuk hierbij en vestigen uw aandacht op enkele hoofdaccenten.

- De Vissserskaai krijgt een dubbele functie als plezierhaven en vissershaven. De functie als vissershaven is uiteraard minimaal, gezien de aanleg van een grote vissershaven aan de overzijde van de havengeul (zie vorige bijdragen). Blijven : de kleinere kustvaartuigen (vooral vangst op garnaal) die duidelijk ook een toeristische functie vervullen langsheen de Kaai.

De minimale omvang van de plezierhaven staat in schril contrast tot de "boom" die deze sector in de volgende decennia (onderbroken door W.O. II) zou kennen. Nochtans, is het niet de taak van planologen ontwikkelingen op middenlange termijn te kunnen voorzien ?

- In de verte links boven zien we - mét behoud van het oud Stationsgebouw echter - hoe de oude spoorwegbedding die zich rond het "Bosje" kromde is uitgebroken en nu de bedding is voor de aanloop van de autosnelweg naar Brussel (die pas in de vijftiger jaren zou verwezenlijkt worden).
 - Ook zijn de Handelsdokken gedempt en vormen nu als het ware een groot verkeersplein.
- Kunnen we J. ENSOR geen gelijk geven toen hij met de pen ten strijde trok tegen al deze plannen ???
- De autostrade is niét doorheen het park getrokken tot vlak voor het Kursaal.

(vervolgt)

-
- (1) Zie de artikels van G. BILLIET over A. STRACKÉ in de voorbije jaargangen van De Plate.
 - (2) Zie de case-study over het "Hotel Splendid" in het meinummer 1987.
 - (3) Zo "miste" de stad bv. de pretparkentrein : het was Meli (Adinkerke) die in de dertiger jaren de basis legde voor het enige pretpark aan onze kust !
 - (4) Zie "Te kust en te kuur" (tentoonstellingscat.), Brussel, A.S.L.K., 1987, p. 295-296

KERKSTRAAT 8

In februari 11. ging het pand Kerkstraat 8 tegen de vlakte. Laatst "Hotel Victoria", was het eerder een vestigingsplaats van een drukkerij.

De met bakstenen bezette gevel verborg eigenlijk grotendeels de laat 18de eeuwse origine van het huis. Het ingangsportaal en het gietijzeren balkon waren in Louis-XVI stijl.

Bij het slopen waren op de muur van de traphall duidelijk sporen te zien van een verdwenen houten, sierlijke trapleuning in Louis XVI-stijl.

Op de binnenmuur, palend aan nr. 10 zagen we restanten van een schoorsteen met figuratieve en decoratieve motieven, eveneens in Louis XVI-stijl.

Weer een stukje historisch Oostende dat verdween...

N. HOSTYN